

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه لرستان

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه روانشناسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته روان شناسی عمومی

عنوان:

اثربخشی بازی های گروهی بر رشد مهارت های روانی - حرکتی و رفتار سازشی
کودکان کم توان ذهنی آموزش پذیر شهر اهواز

استاد راهنما:

دکتر سیمین غلامرضایی

استاد مشاور:

دکتر مسعود صادقی

دانشجو:

حدیث بکدلی نصرآباد

شهر یور ۱۳۹۵

تقدیم به:

پدر و مادرم

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که در سردترین روزگاران بهترین پشتیبان است
به پاس قلب‌های بزرگشان که فریادرس است و سرگردانی و ترس در پناهشان به شجاعت می‌گراید
و به پاس محبت‌های بی‌دریغشان که هرگز فروکش نمی‌کند

تشکر و قدردانی:

سپاس و ستایش مر خدای را جل و جلاله که آثار قدرت او بر چهره روز روشن، تابان است و انوار حکمت او در دل شب تار، درفشان. ادای شکرش را هیچ زبان و دریای فضلش را هیچ کران نیست و اگر در این وادی هستیم، همه محبت اوست.

به مصداق من لم یشکر المخلوق، لم یشکر الخالق

بسی شایسته است از استاد گران‌قدم خانم دکتر سیمین غلامرضایی که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی بر من دریغ نمودند و زحمت راهنمایی این پایان‌نامه را بر عهده داشتند، تقدیر و تشکر نمایم.

بسیار سپاسگزارم از استاد عالی‌قدم جناب آقای دکتر مسعود صادقی که با راهنمایی‌های بسیار ارزنده و بی‌دریغ‌شان در امر مشاوره پایان‌نامه مرا یاری دادند.

از اساتید محترم جناب آقای دکتر میردريکوند و خانم دکتر رضایی که زحمت داوری این پایان‌نامه را به عهده داشتند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

راهنمایی‌های مفید این عزیزان را ارج نموده و توفیق روزافزون ایشان را آرزومندم.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی اثربخشی بازی‌های گروهی بر رشد مهارت‌های روانی-حرکتی و رفتار سازشی کودکان کم‌توان ذهنی آموزش‌پذیر شهر اهواز بود. طرح پژوهش آزمایشی، از نوع پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه گواه بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی پایه‌های پیش‌دبستانی و اول دوره‌ی ابتدایی شهر اهواز بود. نمونه شامل ۶۰ کودک کم‌توان ذهنی (۳۰ دختر، ۳۰ پسر) بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. سپس در دو گروه ۳۰ نفری آزمایش (۱۵ دختر، ۱۵ پسر) و گواه (۱۵ دختر، ۱۵ پسر) قرار گرفتند. هر دو گروه در شرایط یکسان و با استفاده از مقیاس رشد حرکتی لینکلن-اوزرتسکی (۱۹۵۰) و رفتار سازشی واینلند (۱۹۶۸) به عنوان پیش‌آزمون مورد سنجش قرار گرفتند. سپس آزمودنی‌های گروه آزمایش در ۱۴ جلسه‌ی ۶۰ دقیقه‌ای، تحت آموزش بازی‌های گروهی، قرار گرفتند، اما گروه گواه، در طی این مدت، مداخله‌ای دریافت نکرد. سپس از هر دو گروه پس‌آزمون به عمل آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل کوواریانس چندمتغیری و تک‌متغیری استفاده گردید. نتایج نشان داد که بازی‌های گروهی بر رشد مهارت‌های روانی-حرکتی و رفتار سازشی کودکان کم‌توان ذهنی موثر بوده است ($P < 0/001$ ، $F_{(۴۳ و ۸)} = ۱۲/۹۹$ ، $F_{(۴۹ و ۵)} = ۲۲/۵۱$). ضمن این که بین دو گروه دختر و پسر در نمرات پس-آزمون رفتار سازشی و مهارت‌های روانی-حرکتی، تفاوت معناداری مشاهده نشد. به طور کلی نتایج حاکی از آن بود که آموزش بازی‌های گروهی قادر به افزایش مهارت‌های سازشی و روانی-حرکتی کودکان کم‌توان ذهنی آموزش‌پذیر است.

واژه‌های کلیدی: بازی‌های گروهی، رفتار سازشی، کم‌توان ذهنی آموزش‌پذیر، مهارت‌های روانی-

حرکتی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول : کلیات پژوهش

- ۱-۱- مقدمه ۱
- ۲-۱- بیان مسئله ۲
- ۳-۱- اهمیت و ضرورت پژوهش ۷
- ۴-۱- اهداف پژوهش ۸
- ۱-۴-۱- هدف کلی ۸
- ۲-۴-۱- هدف های جزئی ۸
- ۵-۱- فرضیه های پژوهش ۹
- ۶-۱- تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای پژوهش ۹
- ۱-۶-۱- مهارت های روانی- حرکتی ۹
- ۲-۶-۱- رفتار سازشی ۱۰
- ۳-۶-۱- بازی های گروهی ۱۰
- ۴-۶-۱- کودکان کم توان ذهنی آموزش پذیر ۱۰

فصل دوم: ادبیات و پیشینه ی پژوهش

- ۱-۲- مقدمه ۱۲
- ۲-۲- کم توانی ذهنی ۱۲
- ۱-۲-۲- تاریخچه ی کم توانی ذهنی ۱۲
- ۲-۲-۲- تعریف کم توانی ذهنی ۱۴
- ۳-۲-۲- ارزیابی و تشخیص ۱۵
- ۱-۳-۲-۲- آزمون های هوش ۱۵

۱۶آزمون استنفورد-بینه.....۱-۱-۳-۲-۲
۱۷مقیاس هوش و کسلر.....۲-۱-۳-۲-۲
۱۸آزمون کافمن.....۳-۱-۳-۲-۲
۱۸آزمون‌های مهارت‌های سازشی.....۲-۳-۲-۲
۱۹سبب‌شناسی کم‌توانی ذهنی.....۴-۲-۲
۱۹عوامل قبل از تولد.....۱-۴-۲-۲
۲۰عوامل ارثی و ژنتیکی.....۱-۱-۴-۲-۲
۲۰اختلالات مربوط به کروموزوم‌های جنسی.....۱-۱-۱-۴-۲-۲
۲۰نشانگان کلاین فلتر.....۱-۱-۱-۴-۲-۲
۲۰نشانگان ترنر.....۲-۱-۱-۴-۲-۲
۲۱اختلالات مربوط به کروموزوم‌های غیرجنسی.....۲-۱-۱-۴-۲-۲
۲۱نشانگان داون.....۱-۲-۱-۴-۲-۲
۲۱نشانگان صدای گریه‌ی گربه یا سندرم صدای گربه.....۲-۲-۱-۴-۲-۲
۲۱اختلالات ارثی مربوط به سوخت و ساز بدن.....۳-۱-۱-۴-۲-۲
۲۲بیماری فنیل کتونوریا (P.K.U).....۱-۳-۱-۴-۲-۲
۲۲بیماری گالاکتوسمی.....۲-۳-۱-۴-۲-۲
۲۳بیماری تای ساکس.....۳-۳-۱-۴-۲-۲
۲۳عامل هم‌خونی (RH).....۲-۱-۴-۲-۲
۲۳عفونت و بیماری‌های مادر.....۳-۱-۴-۲-۲
۲۴نقص ایمنی اکتسابی (HIV).....۱-۳-۱-۴-۲-۲
۲۴بیماری توکسوپلاسموسیس.....۲-۳-۱-۴-۲-۲

۲۴ سفلیس ۳-۳-۱-۴-۲-۲
۲۵ اشعه‌ی ایکس ۴-۱-۴-۲-۲
۲۵ مسمومیت‌ها ۵-۱-۴-۲-۲
۲۵ اعتیاد به الکل ۱-۵-۱-۴-۲-۲
۲۶ دخانیات ۲-۵-۱-۴-۲-۲
۲۶ داروهای شیمیایی ۳-۵-۱-۴-۲-۲
۲۶ سن مادر ۶-۱-۴-۲-۲
۲۷ عوامل هیجانی و روانی ۷-۱-۴-۲-۲
۲۷ عوامل مربوط به هنگام تولد ۲-۴-۲-۲
۲۷ تولد زودرس ۱-۲-۴-۲-۲
۲۸ تولد دیررس ۲-۲-۴-۲-۲
۲۸ نوزادان نارس ۳-۲-۴-۲-۲
۲۸ داروهای بیهوشی و بی‌حسی ۴-۲-۴-۲-۲
۲۸ زایمان‌های طولانی ۵-۲-۴-۲-۲
۲۹ ضربه‌هایی که به مغز کودک وارد می‌شود ۶-۲-۴-۲-۲
۲۹ عوامل بعد از تولد ۳-۴-۲-۲
۲۹ بیماری‌ها و عفونت‌ها ۱-۳-۴-۲-۲
۲۹ کمبود غذا و سوء تغذیه ۲-۳-۴-۲-۲
۳۰ عوارض سرب ۳-۳-۴-۲-۲
۳۰ اختلالات غدد داخلی ۴-۳-۴-۲-۲
۳۰ خستگی‌های جسمی و روانی ۵-۳-۴-۲-۲

- ۳۰ ۲-۲-۴-۳-۶- تصادفات و ضربه‌های وارده به مغز کودک
- ۳۱ ۲-۲-۴-۳-۷- عوامل محیطی و فرهنگی
- ۳۱ ۲-۲-۴-۳-۸- کمبودهای عاطفی
- ۳۲ ۲-۲-۵- طبقه‌بندی دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی
- ۳۲ ۲-۲-۵-۱- طبقه‌بندی کم‌توانی ذهنی بر اساس هوش
- ۳۲ ۲-۲-۵-۱-۱- کم‌توانی ذهنی عمیق
- ۳۳ ۲-۲-۵-۱-۲- کم‌توانی ذهنی شدید
- ۳۳ ۲-۲-۵-۱-۳- کم‌توانی ذهنی متوسط
- ۳۳ ۲-۲-۵-۱-۴- کم‌توانی ذهنی خفیف
- ۳۴ ۲-۲-۵-۲- طبقه‌بندی کم‌توانی ذهنی بر اساس شدت حمایت‌های مورد نیاز
- ۳۴ ۲-۲-۵-۳- طبقه‌بندی کم‌توانی ذهنی از منظر آموزشی
- ۳۵ ۲-۲-۵-۳-۱- کودکان کندآموز
- ۳۵ ۲-۲-۵-۳-۲- کودکان کم‌توان ذهنی آموزش‌پذیر
- ۳۶ ۲-۲-۵-۳-۳- کودکان کم‌توان ذهنی تربیت‌پذیر
- ۳۶ ۲-۲-۵-۳-۴- کودکان کم‌توان ذهنی حمایت‌پذیر یا پناهمگاهی
- ۳۶ ۲-۲-۶- ویژگی‌های دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی
- ۳۷ ۲-۲-۶-۱- هوش و تحول شناختی
- ۳۷ ۲-۲-۶-۱-۱- حافظه و فراشناخت
- ۳۸ ۲-۲-۶-۱-۲- توجه
- ۳۹ ۲-۲-۶-۱-۳- تعمیم
- ۳۹ ۲-۲-۶-۲- تحول زبان

.....	۳-۶-۲-۲- تحول جسمی - حرکتی.....	۴۰
.....	۴-۶-۲-۲- تحول اجتماعی و عاطفی.....	۴۰
.....	۳-۲- رفتار سازشی.....	۴۱
.....	۱-۳-۲- رفتار سازشی و رفتار ناسازگارانه.....	۴۲
.....	۲-۳-۲- حیطه‌های رفتار سازشی.....	۴۳
.....	۴-۲- مهارت‌های روانی - حرکتی.....	۴۶
.....	۱-۴-۲- تعریف مهارت‌های روانی - حرکتی.....	۴۷
.....	۲-۴-۲- نظریه‌های کسب مهارت‌های روانی - حرکتی.....	۴۷
.....	۱-۲-۴-۲- مکاتب تداعی‌گرایی.....	۴۷
.....	۲-۲-۴-۲- دیدگاه شناختی.....	۴۸
.....	۳-۴-۲- نظریه‌های اساسی در زمینه‌ی تحول ادراکی - حرکتی.....	۵۱
.....	۱-۳-۴-۲- تئوری دید حرکتی گتمن.....	۵۱
.....	۱-۱-۳-۴-۲- مراحل الگوی گتمن.....	۵۲
.....	۲-۳-۴-۲- تئوری ادراکی - حرکتی کپهارت.....	۵۳
.....	۳-۳-۴-۲- تئوری حرکت آفرینی بارش.....	۵۴
.....	۱-۳-۳-۴-۲- نظریه‌ی بارش و یادگیری.....	۵۴
.....	۴-۳-۴-۲- نظریه‌ی تشکل سیستم عصبی.....	۵۵
.....	۵-۲- بازی.....	۵۵
.....	۱-۵-۲- پیشینه‌ی بازی.....	۵۶
.....	۲-۵-۲- تعریف بازی.....	۵۶
.....	۳-۵-۲- ویژگی‌های اساسی بازی.....	۵۷

۵۸ نظریه‌های بازی ۴-۵-۲
۵۸ نظریه‌های کلاسیک ۱-۴-۵-۲
۵۸ نظریه‌ی انرژی مازاد اسپنسر ۱-۱-۴-۵-۲
۵۹ نظریه‌ی رفع خستگی ۲-۱-۴-۵-۲
۵۹ نظریه‌ی تنش‌زدائی یا آرام‌سازی ۳-۱-۴-۵-۲
۶۰ نظریه‌های پیش‌تمرینی ۴-۱-۴-۵-۲
۶۰ نظریه‌ی غریزی مک‌دوگال ۱-۴-۱-۴-۵-۲
۶۱ نظریه‌ی اجتماعی گروس ۲-۴-۱-۴-۵-۲
۶۱ نظریه‌ی ویلیام اشترن ۳-۴-۱-۴-۵-۲
۶۱ نظریه‌ی پستالوژی ۴-۴-۱-۴-۵-۲
۶۲ تئوری بازپیدایی ۵-۱-۴-۵-۲
۶۲ نظریه‌های معاصر ۲-۴-۵-۲
۶۲ نظریه‌ی روان‌تحلیل‌گری ۱-۲-۴-۵-۲
۶۳ دیدگاه اریک اریکسون ۲-۲-۴-۵-۲
۶۴ نظریه‌ی شناختی - رشدی پیازه ۳-۲-۴-۵-۲
۶۴ نظریه‌ی سوزان ایساکس ۴-۲-۴-۵-۲
۶۵ نظریه‌ی تنظیم‌انگیزختگی ۵-۲-۴-۵-۲
۶۶ رویکرد بافتی ۶-۲-۴-۵-۲
۶۷ نظریه‌ی بیان خود ۷-۲-۴-۵-۲
۶۷ طبقه‌بندی بازی ۵-۵-۲
۶۷ طبقه‌بندی پرز ۱-۵-۵-۲

۶۸ طبقه‌بندی کرا..... ۲-۵-۵-۲
۶۸ طبقه‌بندی شارلوت بوهرلر..... ۳-۵-۵-۲
۷۰ طبقه‌بندی پیازه..... ۴-۵-۵-۲
۷۲ طبقه‌بندی برنارد اسپادگ..... ۵-۵-۵-۲
۷۳ طبقه‌بندی پارتن..... ۶-۵-۵-۲
۷۳ طبقه‌بندی اشترن..... ۷-۵-۵-۲
۷۴ طبقه‌بندی امویک..... ۸-۵-۵-۲
۷۴ انواع بازی..... ۶-۵-۲
۷۵ بازی‌های جسمی..... ۱-۶-۵-۲
۷۵ بازی‌های تقلیدی..... ۲-۶-۵-۲
۷۶ بازی‌های نمایشی..... ۳-۶-۵-۲
۷۷ بازی‌های نمادی (سمبولیک)..... ۴-۶-۵-۲
۷۸ بازی‌های تخیلی..... ۵-۶-۵-۲
۷۹ بازی‌های آموزشی..... ۶-۶-۵-۲
۷۹ انواع بازی‌ها از نظر اجرا..... ۷-۵-۲
۷۹ بازی‌های فردی..... ۱-۷-۵-۲
۸۰ بازی‌های گروهی..... ۲-۷-۵-۲
۸۰ عوامل موثر در بازی..... ۸-۵-۲
۸۰ سن..... ۱-۸-۵-۲
۸۱ جنسیت..... ۲-۸-۵-۲
۸۲ هوش..... ۳-۸-۵-۲

۸۲ ۲-۵-۸-۴- خلاقیت
۸۳ ۲-۵-۸-۵- عوامل محیطی
۸۴ ۲-۵-۹- فواید بازی
۸۴ ۲-۵-۹-۱- بازی و رشد شناختی
۸۵ ۲-۵-۹-۲- بازی و رشد عواطف
۸۵ ۲-۵-۹-۳- بازی و رشد جسمانی
۸۵ ۲-۵-۹-۴- بازی و رشد اخلاقی
۸۶ ۲-۵-۹-۵- بازی و رشد اجتماعی
۸۷ ۲-۶- مروری بر پژوهش‌های انجام شده
۸۸ ۲-۶-۱- پژوهش‌های انجام شده در داخل کشور
۹۰ ۲-۶-۲- پژوهش‌های انجام شده در خارج از کشور
۹۲ ۲-۷- خلاصه و جمع‌بندی

فصل سوم: روش‌شناسی پژوهش

۹۵ ۳-۱- مقدمه
۹۵ ۳-۲- طرح پژوهش
۹۵ ۳-۳- جامعه آماری
۹۵ ۳-۴- حجم نمونه و روش نمونه‌گیری
۹۶ ۳-۵- متغیرهای پژوهش
۹۶ ۳-۶- ابزار گردآوری داده‌ها
۹۶ ۳-۶-۱- مقیاس رشد حرکتی لینکلن-اوزرتسکی (۱۹۵۰)
۹۷ ۳-۶-۲- مقیاس رفتار سازشی واینلند (دال، ۱۹۶۸)

۳-۷- روش اجرای پژوهش..... ۹۷

۳-۸- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها..... ۹۹

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

۴-۱- مقدمه..... ۱۰۱

۴-۲- یافته‌های جمعیت شناختی..... ۱۰۱

۴-۳- یافته‌های توصیفی..... ۱۰۴

۴-۴- یافته‌های استنباطی..... ۱۰۵

۴-۴-۱- بررسی مفروضه‌های تحلیل کوواریانس..... ۱۰۵

۴-۴-۱-۱- مفروضات کوواریانس مربوط به رفتار سازشی..... ۱۰۶

۴-۴-۱-۲- مفروضات کوواریانس مربوط به مهارت‌های روانی- حرکتی..... ۱۰۸

۴-۴-۲- فرضیه‌های کلی پژوهش..... ۱۱۰

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

۵-۱- خلاصه‌ی پژوهش..... ۱۲۱

۵-۲- بحث و نتیجه‌گیری..... ۱۲۱

۵-۲-۱- فرضیه‌های پژوهشی..... ۱۲۱

۵-۳- نتیجه‌گیری کلی..... ۱۲۸

۵-۴- محدودیت‌های پژوهش..... ۱۲۸

۵-۵- پیشنهادهای پژوهشی..... ۱۲۹

۵-۶- پیشنهادهای کاربردی..... ۱۲۹

پیوست‌ها

- پیوست ۱: مقیاس رشد حرکتی لینکلن-اوزرتسکی..... ۱۳۲
- پیوست ۲: مقیاس رفتار سازشی واینلند..... ۱۳۴
- پیوست ۳: شرح جلسات برنامه بازی‌های گروهی ۱۳۹

منابع

- منابع فارسی ۱۴۴
- منابع انگلیسی ۱۵۱

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
۴۵	جدول ۱-۲ ارتباط حوزه‌های مهارت‌های سازشی در تعریف‌های ۱۹۹۲ و ۲۰۰۲.....
۹۵	جدول ۱-۳ طرح آزمایشی با پیش‌آزمون و پس‌آزمون همراه با گروه گواه.....
۹۸	جدول ۲-۳ خلاصه جلسات برنامه‌ی بازی‌های گروهی بر اساس بسته‌ی آموزشی خلاقیت به کمک بازی‌های وانمودی (سینگر، ۲۰۰۱، ترجمه: علیزاده و روحی، ۱۳۸۸).....
۱۰۱	جدول ۱-۴ توزیع فراوانی تعداد فرزندان خانواده‌ها در گروه‌های آزمایش و گواه.....
۱۰۲	جدول ۲-۴ توزیع فراوانی ترتیب تولد در گروه‌های آزمایش و گواه.....
۱۰۲	جدول ۳-۴ توزیع فراوانی سطح تحصیلات پدر دانش‌آموزان گروه آزمایش و گواه.....
۱۰۳	جدول ۴-۴ توزیع فراوانی سطح تحصیلات مادر دانش‌آموزان گروه آزمایش و گواه.....
۱۰۳	جدول ۵-۴ میانگین و انحراف معیار سن گروه‌های آزمایش و کنترل.....
۱۰۴	جدول ۶-۴ میانگین و انحراف استاندارد رفتار سازشی و مؤلفه‌های آن در پیش‌آزمون - پس‌آزمون گروه‌های آزمایش و گواه.....
۱۰۵	جدول ۷-۴ میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه‌های مهارت‌های حرکتی - روانی در پیش‌آزمون - پس‌آزمون گروه‌های آزمایش و گواه.....
۱۰۶	جدول ۸-۴ آزمون مفروضه‌ی به‌هنگار بودن توزیع در مرحله پیش‌آزمون بر حسب گروه.....
۱۰۷	جدول ۹-۴ نتایج آزمون لوین جهت رعایت پیش‌فرض‌های تحلیل کواریانس برای مؤلفه‌های رفتار سازشی.....
۱۰۷	جدول ۱۰-۴ نتایج آزمون بررسی شیب‌های رگرسیونی تحلیل کواریانس نمرات رفتار سازشی.....
۱۰۸	جدول ۱۱-۴ آزمون مفروضه‌ی به‌هنگار بودن توزیع در مرحله پیش‌آزمون - پس‌آزمون بر حسب گروه.....
۱۰۹	جدول ۱۲-۴ نتایج آزمون لوین جهت رعایت پیش‌فرض‌های تحلیل کواریانس چندمتغیری برای مؤلفه‌های مهارت‌های روانی - حرکتی.....
۱۰۹	جدول ۱۳-۴ نتایج آزمون بررسی شیب‌های رگرسیونی تحلیل کواریانس نمرات مهارت‌های روانی - حرکتی.....

- جدول ۴-۱۴- نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیره نمرات پس‌آزمون رفتار سازشی گروه آزمایش و گواه..... ۱۱۰
- جدول ۴-۱۵- نتایج تحلیل کوواریانس تک‌متغیری نمرات پس‌آزمون مؤلفه‌های رفتار سازشی در گروه آزمایش و گواه..... ۱۱۱
- جدول ۴-۱۶- میانگین تعدیل شده نمرات مؤلفه‌های رفتار سازشی..... ۱۱۲
- جدول ۴-۱۷- نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیره نمرات پس‌آزمون مهارت‌های روانی- حرکتی گروه آزمایش و گواه..... ۱۱۳
- جدول ۴-۱۸- نتایج تحلیل کوواریانس تک‌متغیری نمرات پس‌آزمون مؤلفه‌های مهارت‌های روانی - حرکتی در گروه آزمایش و گواه..... ۱۱۴
- جدول ۴-۱۹- میانگین تعدیل شده نمرات مؤلفه‌های مهارت‌های روانی- حرکتی..... ۱۱۵
- جدول ۴-۲۰- نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیره نمرات پس‌آزمون رفتار سازشی دختران و پسران..... ۱۱۶
- جدول ۴-۲۱- نتایج تحلیل کوواریانس تک‌متغیری برای مقایسه نمرات رفتار سازشی و مؤلفه‌های آن در دختران و پسران..... ۱۱۶
- جدول ۴-۲۲- میانگین تعدیل شده نمرات مؤلفه‌های رفتار سازشی..... ۱۱۷
- جدول ۴-۲۳- نتایج تحلیل کوواریانس چندمتغیره نمرات پس‌آزمون مهارت‌های روانی- حرکتی در دختران و پسران..... ۱۱۸
- جدول ۴-۲۴- نتایج تحلیل کوواریانس تک‌متغیری نمرات پس‌آزمون مؤلفه‌های مهارت‌های روانی- حرکتی در دختران و پسران..... ۱۱۸
- جدول ۴-۲۵- میانگین تعدیل شده هریک از نمرات مؤلفه‌های مهارت‌های روانی- حرکتی..... ۱۱۹

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۱۱۳	نمودار ۴-۱- میانگین تعدیل شده نمرات مؤلفه‌های رفتار سازشی آزمودنی‌ها.....
۱۱۵	نمودار ۴-۲- میانگین تعدیل شده نمرات مؤلفه‌های مهارت‌های روانی- حرکتی.....

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه

در گذشته‌ی نه چندان دور کارکردن نه تنها برای مردان و زنان که حتی برای کودکان امری حیاتی به نظر می‌رسید. کوشش و تلاش جهت ادامه زندگی آن‌چنان شدید بود که توجه به بازی هدر رفتن وقت تلقی می‌شد. اکنون با پیشرفت‌های چشمگیر در علم روان‌شناسی و علوم تربیتی و همچنین استفاده از جنبه‌های آموزشی و تربیتی، عقیده و نظر عمومی نسبت به این فعالیت تغییر کرده است. در حقیقت بازی برای کودکان مانند نفس کشیدن، امری طبیعی و از ضروریات است (صادق‌زاده، ۱۳۹۰).

بازی، یک مسئله‌ی مهم مورد بحث در اجتماعات کنونی بشری است و اهمیت آن به خصوص برای کودکان بسیار مورد توجه است. کودک از کارهای جدی زود خسته می‌شود زیرا محدودیت پیدا می‌کند و روح لطیف او چندان تحمل محدودیت را ندارد. اما از بازی به خصوص بازی‌های متنوع بسیار دیر خسته می‌شود. بنابراین بهتر است مریدان از طریق بازی طفل را هرچه بیشتر با زندگی فردایش پیوند دهند و سعی کنند که از رهگذر بازی‌ها او را برای فعالیت‌ها و تلاش‌های جدی آماده کنند. اگر خردسال، که طبعاً کمتر می‌تواند جدی کار کند، از بازی محروم بماند احتمالاً به رشد لازم جسمی، روحی، فکری و عاطفی نایل نخواهد شد (سهرابی، ۱۳۹۰).

هنوز هم گروه محدودی هستند که در صف مخالفان بازی قرار دارند و معتقدند که بازی دارای ارزش آموزشی نیست و باید محدود و متروک شود؛ در صورتی که می‌دانیم که در یادگیری سه عامل مهم ایجاد علاقه، وضوح و سادگی و به کار بستن وجود دارد، و اگر بازی و سرگرمی به خوبی انتخاب، طرح، اجرا و رهبری شود، به وسیله‌ی آن می‌توان مطالب جدیدی به کودک آموخت؛ مطالبی که بدان علاقه‌مند خواهد شد زیرا در طی بازی یاد می‌گیرد و به کار می‌بندد و در آن فقط تفکر و تعقل مطرح نیست. اگر چه کودکان در سنین خاصی گرایش به بازی‌های انفرادی دارند ولی در مقطع ابتدایی دانش‌آموزان بیشتر به بازی‌های گروهی علاقه نشان می‌دهند. در بازی‌های دسته جمعی به علت وجود گروه، بسیاری از مسائل اجتماعی از جمله ایجاد حس احترام نسبت به دیگران، رعایت نوبت، مسئولیت‌پذیری و همکاری را می‌توان آموزش داد (سهرابی، ۱۳۹۰).